

RÖVIDEN

Határeset a Budapest Kávézóban

Dunaszerdahely. Hunčík Péter Határeset című könyvének bemutatója lesz holnap 19 órától a Budapest Kávézóban. A szerzővel Szigeti László, a könyvet megjelentető Kalligram Kiadó igazgatója beszélget. Az ismert pszichiáter és közéleti személyiség első regénye egy határmenti kisváros polgárainak háborútól, hadifogságtól és a múlt század történelméről zajos életéről szól anekdotikus történetekben. „Az elmúlt évek egyik legizgalmasabb új magyar regénye. Letehetetlen, bölcs, ironikus, segít élni” – így szól a Határeset egyik tömör értékelése. (ú)

Magyar filmnapok Kassán

Kassa. Magyar filmnapok kezdődnek ma Kassán. A CINEMAX multiplex moziban ma este Goda Krisztina nagy sikerű vígjátékát, a Csak szex és más semmit vetítik, Schell Judittal, Csányi Sándorral és Dobó Katával a főszerepben. Holnap Ragályi Elemér megrázó filmje, a Nincs kegyelem szerepel a programban, amely az ártatlanul elítélt Suha Dénes történetét meséli el, szerdán pedig az 56 csepp vér című musicalfilmet láthatja a közönség, a főszerepben Kaszás Attilával, Alföldi Róberttel, Palcsó Tamással és Keresztes Ildikóval. A vetítések 19 órakor kezdődnek. (m)

A Szlovák Rádió magyar adásáról Királyhelmeccen
Hang az éterben

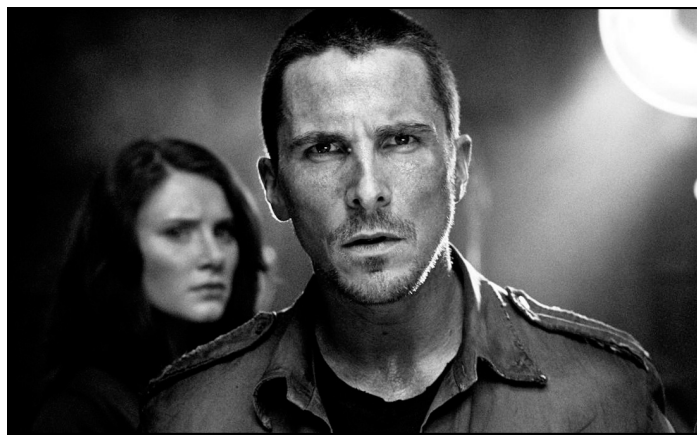
ÚJSZÓ-HÍR

Királyhelmeccen. A pozsonyi és kassai bemutatók után ma 15 órakor Királyhelmeccen, a városi művelődési központban nyílik a SZNM – A Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeumának és a Pátria rádió szerkesztőségének közös kiállítása. A kassai helyszínen, a Műszaki Múzeum gyűjteményének és munkatársainak köszönhetően a tárlat további értékes műtárgyakkal gyarapodott. Újabb impozáns és érdekes hírközlőeszközök kerültek az amúgy is tartalmas kiállítás anyagába.

A Hang az éterben című vándorkiállítás a (Cseh)szlovák Rádió magyar adásának 80 évét mutatja be az érdeklődő látogatók számára. A mintegy 30 darab vi-

zuálisan gazdag és tartalmas tárlón kívül a látogató interaktív módon megismerkedhet a magyar adás fennmaradt legértékesebb hangdokumentumaival. A kiállításon megtekinthető a Bodva stúdió által készített dokumentumfilm, amely a Pátria rádió történetét dolgozza fel 30 percben.

A dokumentumok és a műtárgyak a Szlovák Rádió és a Bibliotheca Hungarica archívumai-ból, a SZNM – A Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma és egyéb magánszemélyek gyűjteményeiből kerültek a tárlat anyagába. A kiállítás szakmai tanácsadói id. Papp Sándor és Polák László voltak. Kurátorok: Miklósi Péter, Hushegyi Gábor és ifj. Papp Sándor. A kiállítást megnyitják: Jarábik Gabriella, Both Enikő és Zvolensky Gabriella. (szmkm)

Bryce Dallas Howard és Christian Bale

(Képcserkés)

MOZIJEGY

Terminátor – Megváltás

A világvége után, a civilizáció romjai között az emberek még tartják utolsó állásaikat. John Connor (Christian Bale) tudja, hogy az ő dolga az emberiség szabadságharcának élére állni. Am a jövő nem olyan, mint amilyenre számított – a jóslatok nem teljesednek be, és ez részben a rejtélyes Marcus Wright (Sam Worthington) megjelenésének köszönhető. A férfi maga sem érti, hogy került 2018-ba, legutolsó emléke az, hogy a halálos ítéletének végrehajtására vár. Connor nem tudja, a jövőből vagy a múltból érkezett-e a jövevény, de azt sejt, hogy fontos feladata van.

A két férfi párhuzamos utakat jár: kalandok hosszú során keresz-

tül mindketten eljutnak a világot uralma alá hajtó, terminátor-hadsereget irányító Skynet központjába, ahol együtt néznek szembe azzal a borzasztó titokkal, amely az emberiség teljes pusztulásához vezethet.

Terminator Salvation. Amerikai-német-angol sci-fi akciófilm, 2009. Rendező: Joseph McGinty Nichol. Szereplők: Christian Bale (John Connor), Anton Yelchin (Kyle Reese), Sam Worthington (Marcus Wright), Bryce Dallas Howard (Kate Connor), Moon Bloodgood (Blair Williams), Common (Barnes), Helena Bonham Carter (Serena), Roland Kickinger (T-800). (port.hu)

Interjú Szabó Dénes Kossuth-díjas karnaggal, a nyíregyházi Cantemus kórusműhely „apjával”

Az éneklő ember boldog ember

Nyíregyházán néhány évtized alatt kibontakozott egy kóruscsalád, amely a legkisebbektől a legnagyobbakig minden korosztályt felölelve a fél világot képes a legmagasabb művészi szinten előadott kórusműsikával elvarázsolni. E kóruscsalád „apjával”, Szabó Dénes Kossuth-díjas karnaggal beszélgettünk.

HORKAY TAMÁS

A Cantemus kórusműhely fogalom a magyar és nemzetközi szakmai berkekben. Mi a titka ennek a kirobbanó sikernek?

A válasz nagyon egyszerű: a Kodály-módszer. Amely már lassan egy évszázada az emberek gondolkodásában ott lappang, szárbá szökött, most meg a politikai akarat szerint kezd elhervadni. De ami itt történik, az mind abból fakad. Ha ez jó, akkor örülünk neki.

Ez a kóruscsalád a Kodály Zoltán Általános Iskolához, a hajdani Nyíregyházi 4.sz. Általános Iskolához kötődik.

Kodály már az 1910-es években fölfigyelt arra, hogy a nemzet kulturálatlansága olyan fokú, hogy ebbe valamilyen módon bele kell avatkozni. A háború után munkatársaival, elsősorban Ádám Jenővel a gondolatokat szakszerű formába öntötték, és 1953-ban Kecskeméten megalakult az első „énekes iskola”. Kodály szerint ez nem zeneiskola, hanem olyan típusú iskola, ahol a görög ideáloknak megfelelően a szellemet kiegészítőként és a művészetek által magas szinten neveljük. Nyíregyházán 1958-ban indult be az első kísérleti osztály. Ami most itt történik, az az elmúlt ötven év leleménye. Magam az intézményben „csak” negyven éve vagyok, és mindennap újra és újra csodálom, hogy a Kodály-módszer milyen hihetetlen lehetőségeket biztosít a szellem nevelése terén.

Voltaképp a nyíregyházi Kodály-iskola maga a megvalósult Kodály-módszer. Vajon máshol miért nem lehetett ezt ugyanilyen szinten megcsinálni?

Kodály álma az volt, hogy minden iskola olyan legyen, mint ma a miénk. Hogy máshol ez miért magányosodott el, azt inkább a politikusoktól kell megkérdezni. Magyarországon sok helyen nagyon eredményesen működött ez a típusú iskola, noha az emberi gyarlóságból kifolyólag nem mindig egészen az elvek szerint folytatták a munkát. Ezeket a gyarlóságokat aztán felnagyították és nem gyógyítani akarták, hanem megszüntetni. Kodály egyik híres mondanója szerint nem az a fontos, ki az operaház igazgatója, hanem hogy ki az énektanár Kisvárdán. A mi iskolánkban szerencsére úgy alakult, hogy az itt tanítók az elmúlt negyven évben nem tönkretették a módszert, hanem a maguk tehetségével és szorgalmával hozzájárultak ahhoz, hogy kivirágozzon.

A koncertek valamennyi résztvevője szemmel láthatóan élvezi a fellépést, gyakoriak az összemosisolások, és az iskola folyosóján sem találkoztam az egyébként szokványos rosszal-

Szabó Dénes próba közben...

kodásokkal. Hogyan befolyásolja a gyerekek későbbi életútját az, hogy a Kodály-iskola diákja voltak?

Több tudományos vizsgálat kimutatta, hogy az ilyen típusú iskolákban tanuló gyerekek nagymértékben lekörozzik egyéb iskolákban tanuló társaikat. Nem csak éneklésben, hanem más tantárgyakban is, sőt érdekes fiziológiai tulajdonságokban is ügyesebbek. Ma már tudjuk, hogy a korai életkorban való zenetanulás fokozottan segíti az agy intellektuális fejlődését. De azt is tudjuk, hogy ezek a gyerekek közösségi hálózatban jóval bizonyultak és összetettebb kapcsolatrendszerrel rendelkeznek, ezért a társadalom szempontjából hasznosabbak, mint azok, akiknek csak egyetlen párkapcsolata van.

A Kodály-módszer a mai Magyarországon sem talál egyértelműen igényre. Mi a véleményed arról, hogy jeles szakemberek is értetlenül viszonyulnak a Kodály-módszer meghatározó elemeihez?

Az, hogy nem ismerik a Kodály-módszert. Valahol rossz tapasztalatokat szereztek, a kodályi gondolat közösségépítő szerepét alapvetően kifejejtik, és a legszigorúbb szakmai megközelítésben próbálnak ítéletet mondani. Kodály azonban egy nemzetet akart kultúrájában felemelni és az európai nemzetek sorába illeszteni. A szolmizáció például nem más, mint a legüdvözítőbb módszer egy egész népesség számára, hogy kirekesztés nélkül birtokába jusson azoknak a képességeknek, amivel a miénk. Hogy máshol ez miért magányosodott el, azt inkább a politikusoktól kell megkérdezni. Magyarországon sok helyen nagyon eredményesen működött ez a típusú iskola, noha az emberi gyarlóságból kifolyólag nem mindig egészen az elvek szerint folytatták a munkát. Ezeket a gyarlóságokat aztán felnagyították és nem gyógyítani akarták, hanem megszüntetni. Kodály egyik híres mondanója szerint nem az a fontos, ki az operaház igazgatója, hanem hogy ki az énektanár Kisvárdán. A mi iskolánkban szerencsére úgy alakult, hogy az itt tanítók az elmúlt negyven évben nem tönkretették a módszert, hanem a maguk tehetségével és szorgalmával hozzájárultak ahhoz, hogy kivirágozzon.

Az ingyenes hangszer viszont mindenkinek a torkában van – s talán ez lehet a legnagyobb probléma! Régóta gyanítom, hogy a Kodály-módszerrel kapcsolatban az a legnagyobb ki nem mondott kifogás, hogy nehéz belőle üzletet csinálni. Hisz itt a Kodály-iskolában a gyerekeknek jószereivel csak ceruzára és papírra van szükségük. Sokan szeretnék, ha a legrágább hangszerek bekerülne az oktatásba. De Kodály fordított irányba indult el: nem az üzlet és a profit, hanem a társadalom és a magyar nemzet irányába és azon dolgozott, hogy a legkisebb anyagi befektetéssel a legnagyobb örömet és eredményt érhesük el. Ráadásul a „mozgó dó” által a legautentikusabban lehet megérezni a zene vonzás-taszítás viszonyait, a feszültség és az oldás állandó ellentétét. Hogy van a főnök meg a nem főnök, hogy belül szabályok vannak. És itt már elcsúszunk arra a területre, ami pillanatnyilag a legnagyobb problémánk. A társadalomban nincs rend, nincs kapaszkodó, nincs tonika és nincs domináns. Ezért egy csomó ember nem tudja, hogy kell az életét élni, hogy milyen szerencsétlen. A zene világában ez teljesen világos, és a szolmizáció rendszere egyértelműen világítja meg azt a kozmikus rendszert, amiben az ember biztonságos tájékozódik.

Említettük a Cantemus kórusműhely által „működtetett” kórusok magas művészi színvonalát. Szerinted megközelítheti egy nem professzionális kórus az igazi profikat?

Jelen állás szerint ebben az iskolában csupa amatőr kórus működik, amelyek magukon viselik az amatőrség minden pozitív vonását, az őszinte és érdekel nélküli lelkesedést, s ráadásul birto-

kában vannak a profi előadók szakmai felkészültségének. Ez a kettő együtt eredményezi azt a rendkívüli hatást, amit gyakran tapasztalnak a hallgatók – s ami bizony gyakran megszegyenítően fölé kerül egy-egy érdekből éneklő úgynevezett professzionális együttesnek.

Figyeled a rólad, illetve a Cantemus kóruscsalád fellépéseiről, hangfelvételeiről megjelent kritikákat? Ha igen, hogyan viszonyulsz hozzájuk?

Többnyire pozitív visszhangokat hallunk, a legutóbbi Bartók-lemezzel kapcsolatban is majdhogynem rajongó kritika jelent meg. Amit mindig dicsérnek, és ami a hallgatót először megérinti, az a hangzás tisztasága és az előadás technikai precizitása. A tiszta intonáció segítségével, a belső hallás fejlesztésével és az énekesek egymásra való figyélésével olyan rendkívüli kiegyenlített hangzást lehet elérni, amit ritkán hallunk más zenei területen.

Van-e még megvalósulatlan álmod, amit a szakmában elérni szeretnél?

Az éneklő Magyarországot! Magam nem találkoztam Kodállal, hivatalosan még a módszert sem tanultam. Véletlenül csöppentem bele, és egy elképzelhetetlen világ nyílt ki előttem. Ezért önzetlenül szeretném ezt a csodát másoknak is megmutatni, hogy erőt kapjon belőle, és a maga tehetségével, a maga helyén próbálja ugyanazt megcsinálni. Hiszünk abban, hogy az éneklő ember boldog ember, és azt szeretnénk, hogy a mi példánkból tanulva mások is úgy gondolják, érdemes azért dolgozni, hogy minél több boldog éneklő embert neveljünk föl.

... és fellépésén

(A szerző felvételei)